

קעה א מיי פיד מה'י
מכרה הל' י סמנ
לאון קעה טושי' ח"מ
ס' רכח סוף א:
קעו ב מיי שם הל' יג
טושי' שם סוף יד:
ג מיי שם פ"ז מה'י
מטובה הל' ח טושי'ע
שס:
קעו ד מיי פיד מה'י
מכרה הל' יג סמנ
שס:
קעה ה ו מיי שם הל'
יד סמנ שם
טושי'ע שס:
קעה ז ו ח מיי שם הל'
י טושי'ע שם
סוף א:
קפ י ב מיי פ"ז מה'י
דעות הל' ח פ"ג
מהלכות מטובה הל' יד
(טושי'ע ח"מ סמנ חכ
סוף לזון):
קפא ל מ מיי שם
טושי'ע ח"מ ס'י
רכח סוף ה:

רבינו הנוהל

וקיים' לן א דא' ע'די כ'די
השקח' בין ל'י יתור' בין
ל'י יתור' בן בתור',
אחריוהו א'א אמי'ר עד
כ'די דמתוך' וכן הלכה.
אמר לו, לא אמר מניח
להם אונאה אלא אילו
בלבד ששנו במשנה,
הקדקנות והעבדים
והשטרות וההקדשות.
מהר"ם טובין דשפעתי
הדיקני לפרוש' טעמי דר'
יהודי' ש"מ ה'הילכת'
כוותיה. והא דר' יהוד' בן
בתור' נמי, בדר' יהודי'
דמתני' שיכח דאזיל בתר
אופור דעת'. והני כוליהו
בלוקח אבל כמור' יש לו
נדונין לעולם' (ט) המלביץ פני חצירו
צדיק' דלמר צמחון אין לו חלק
בעולם הבא ויש שעולין לאחר י"ג
חדש כגון הבא על אשת איש דמשפט
רשעי' ש"חל צדיק' י"ג חדש' (י) אי
נמי מלביץ נמי נהי דלמין לו חלק
לעולם הבא אינס נדונין יתמ' מי"ג
חדש אל' לאחר י"ג חדש לא חיון
ולא נדונין ושוריים בלא טובה ובלא
רעה וניחא השתא דלא חשיב מיניס
ואפיקוקוס' שאותם נדונין לדורי
דורות דלמר צפ"ק דר"ה' (ד' ח').
ועס ד"ה י' (ז) דגיהנס כלה וסס אינס
ללים ומיטה זימנה דלא חשיב פושעי
ישראל גופם כגון קרקפתא דלא
מנח תפליין דלמרין צר"ה (שס)
שזרדין וגדונין צה י"ג חדש ואח"כ
גופי' ונשמנת נרשפת ונעשים אפר
מתח כפות רגליהם ס' צדיקים ונראה
דלא רצה למנות אותם ששנוייס
צדיקיהם דלא היה משמיענו שוס
חדוש והא דחשיב מלביץ אש"ג דמתח
ליה במס' אבות (פ"ג מ"א) אגב מכנה
נקיט ליה ומכנה אלטריןך לאשמעיין
אלע"ג דדש ציה צמשיה והא דלא
חשיב הבא על הכותית דלמר צעוין
ספין (ערוינין ד' יט). ועס ד"ה צד' דלא
מסיק ליה אצרהס אצינו דלמטובה
עולמית' ולא מצנפק ליה דלא חשיב
אל' הני דצבזיל עצירה וז לצה
אין עוליס' (ז) דמתני' אלע"פ ש"ס צידו
אחרות שראי' צבזילס לירד לגיהנס
עשה מטובה דמטובה מועלת לכל

הא מה אני מקיים א תנונו באונאת דברים. דכל היכא דליכא
למדרש דרשינן ולא מוקמינן צלוחי ימירי: אמר הוא בן
גרים בור'. היינו זו אף זו דלפיליו מעשה אצותו אין לו להוכיז:
הלא יראתך כבדתך. פירוש א לטון צמחון כמו שמת' והכ סכלי ב

איפכא מסתברא אמר ליה איסמיה אמר ליה
לא הכי קאמר קדשים שחייב באחריות
חייב דאיתרבו מבה' וכחש ושאינו חייב
באחריות פטור דאמעייט מבעמיתו וכחש:
רבי יהודה אומר אף המוכר ספר תורה
מרגלית ובהמה אין להם אונאה: תניא
רבי יהודה אומר אף המוכר ספר תורה
אין לה אונאה לפי שאין קץ לדמיה בהמה
ומרגלית אין להם אונאה מפני שאדם רוצה
לזווג אמרו לו והלא הכל אדם רוצה
לזווג ורבי יהודה הני חשיבי ליה והני לא
חשיבי ליה ועד כמה אמר אמימר עד כדי
דמיהם תניא ר' יהודה בן בתירא אומר
אף המוכר סוס וסיוף וחמישום במלחמה
אין להם אונאה מפני שיש בהן חיי נפש:
מתני' יבשם שאונאה במקח וממכר כך
אונאה בדברים יב לא יאמר לו בכמה חפץ זה
והוא אינו רוצה ליקח אם היה בעל תשובה
לא יאמר לו זכור מעשיך הראשונים אם
הוא בן גרים לא יאמר לו זכור מעשה
אבותיך שנאמר יוגר לא תונה ולא תלחצנו:
גמ' ת"ד לא תונו איש את עמיתו באונאת
דברים הכתוב מדבר אתה אומר באונאת
דברים או אינו אלא באונאת ממון כשהוא
אומר וכו' תמכרו ממכר לעמיתך או קנה
מיד עמיתך הרי אונאת ממון אמור אה מה
אני מקיים לא תונו איש את עמיתו באונאת
דברים הא כיצד אם היה בעל תשובה אל
יאמר לו זכור מעשיך הראשונים אם היה
בן גרים אל יאמר לו זכור מעשה אבותיך
יאם היה גר ובא ללמוד תורה אל יאמר
לו פה שאכל נבילות וטריפות שקצים
ורמשים (ב) בא ללמוד תורה שנאמרה מפי
הגבורה יאם היו יסוריך באין עליו אם
היו חלאים באין עליו או שהיה מקבר
את בנו אל יאמר לו כדרך שאמרו לו
חבירו לאיוב הלא יראתך כסתתך
תקותך ותום דרכיך זכר נא מי הוא

איפכא מסתברא. כל הדברים נראין הפך דשאינו חייב באחריות
דה' יניחו טפי משחייב באחריותן ואם צלח לחייבו צלח גבוה
ולפטורו צלח הדיוט כן היה לו לומר קדשים שחייב באחריותן
פטור שאני קורא צהן צמחון חייב באחריותן חייב
שאיני קורא צהן צה' וכחש ועוד
דהדיוט הוה ליה לחייבו טפי דהא
שומרי הקדשות פטורין מן השבועה
ומכל הצלח על ידה: איסמיה. אסיר
משנה זו מגירסת: הני קאמר נו'.
האי שאני קורא צהן צה' וכחש לא
משמע צה' וכחש ולא צעמימו
ולחייבה משום שהן של הקדש אל' אלא
הכי קאמר קדשים שחייב באחריותן
חייב קרבן שבועה לפי שהן של
עמיתו ואם צלח לפטורו לפי שיש לו
של הקדש להכי איתא צה' וכחש
לדבייניהו אף אם יש צהן צה' גבוה:
ושאין חייב באחריותן פטור. לפי
שאני קורא צהן צמחון צעמימו
וכחש והכא לכא עמיתו ואמעייט
מצעמימו וכחש: לוונג. מי שיש לו
שור יפה לחרישה מחזיר על אחר
שכמותו ללמדו עמו צעול שהמלמד
שור חלש עם הצביל מקלקל את
הצביל וכן מרגלית נחא (עס חצירה) וכן
למלאות עם חצירתה צהב צהן
היחידית: חשיבי ליה. ומצינו לו יזווגן:
ועד כמה. לא הוי אונאה: כדי
דמיס. כפלייס: טעיוס. מגן:
צמחון. צמחון המלמדה: שהרי ידבר
המסור לנצ. ולפיכך נאמר בו ויראת
מאלהיך. האי שהרי ליתן טעם למה
נאמר צה' יראה נקט ליה והכי קאמר
שהרי כל הדברים הללו אין טובתן
ועמתן מטובה להכיר אל' לנצו של
עושה הוא יודע אם לעקל אם
לעקלקלות ויכול הוא לומר לא עשיתי
כי אם לטובה הייתי סבור שיש א' לך
תצוה למכור או הייתי חפץ לקנות
מקס זה: וכל דבר המסור לנצ. של
אדם נאמר צה' הוי ירא מן היודע
מחשבות אל לטובה אם לאונאה: הכל
ס"ד. וכי הכל יורדין: ה"ג כל פועלין
לגיהנס עולין: דדש ציה. כבר הורגל צהן
שמכניס אותו כן ואין פניו מללצנות
ומכל מקום זה להכלילנו מתכוין:
וצלעי

תורה אור השלם

- וגר לא תונה ולא
תלחצנו כי גרים הייתם
בארץ מצרים:
שמח ככ
2 ולא תונו איש את
עמיתו ויראת מאלהיך
כי אני יי אלהיכם:
ויקרא בו יו
3 וכי תמכור ממכר
לעמיתך או קנה מיד
לעמיתך אל תונו איש את
אחיו:
ויקרא כה יד
4 הלא יראתך כסתתך
ותם דרכיך: וכן
כא מי הוא נקי אבד
ויאפה ישרים בקחור:
אי ב ר 1

הנהגות הב"ח

- (א) תוס' ד"ה הל' האל
וכי ל"ל טען לאצרהס
האל: (ט) ד"ה חון
וכי נדונין לעולם כגון
המלני: (ג) בא"ד כדתנן
לפי' שיש צידו:

מוסף רש"י

אף לא יתלה ענין על
המקח בשעת שאין לו
דמים. לקנות המקח מנהל'
מפסדו חסם של' יקמט
אחר מחסר טלמה הספק צו
(פסחים י"ב).

מוסף תוספות

- א. כסתתך. מוס' ה"לש'.
ב. ולכתם אמרת מבטחי.
מוס' ה"לש'. ג. ובת
עכש' מבטחו. מוס'
ה"לש'. ד. וירצה לקנות
בזה לחם. ר"פ. ה. ויוטר.
היינו. ר"פ. ו. כלה. מוס'
ה"לש'. ז. משום. מוס'
ה"לש'. ח. כולי האי. מוס'
ה"לש'. ט. לפי שאינו
מכיר. מוס' ה"לש'.
י. וגדולה תשובה שמנעת
עד כסא חכבור [זמא פ].
שאמר עד ה' אלקיך. מוס'
ה"לש'.

